

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 32/2014-56

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. februára 2015 v pléne zloženom z predsedníčky Ivetty Macejkovej a zo sudcov Jany Baricovej, Ľubomíra Dobríka, Ľudmily Gajdošíkovej, Sergeja Kohuta, Milana Ľalíka, Lajosa Mészárosa, Marianny Mochnáčovej, Ladislava Orosza (sudca spravodajca) a Rudolfa Tkáčika prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Rychnavským, Rázusova 111/19, Vranov nad Topľou, ktorou namieta neústavnosť a nezákonnosť volieb starostu obce Komárany konaných 15. novembra 2014, za účasti [REDACTED], a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] z a m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. novembra 2014 e-mailom a 27. novembra 2014 poštou doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Petrom

Rychnavským, Rázusova 111/19, Vranov nad Topľou, vo veci namietanej neústavnosti a nezákonnosti volieb starostu obce [REDACTED] (ďalej aj „obec“) konaných 15. novembra 2014.

Zo sťažnosti a zápisnice miestnej volebnej komisie o celkovom výsledku volieb starostu obce konaných 15. novembra 2014, ktorá tvorí prílohu k sťažnosti, vyplýva, že sťažovateľ kandidoval na post starostu obce pod poradovým č. 3, pričom z celkového počtu 250 platne odovzdaných hlasov získal 106 platných hlasov, čo predstavuje 42,4 % z celkového počtu platne odovzdaných hlasov, a preto spĺňa podmienky na získanie aktívnej legitímácie na podanie sťažnosti podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v súlade s § 59 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Víťazka volieb na post starostu obce (ďalej aj „odporkyňa“) získala v uvedených voľbách celkovo 107 platných hlasov, teda zvíťazila s rozdielom jedného hlasu.

Sťažovateľ namieta neústavnosť a nezákonnosť volieb starostu obce [REDACTED] konaných 15. novembra 2014 z týchto dôvodov:

«a) manžel odporkyne [REDACTED] - jeden z členov volebnej komisie v čase volebného moratória, ale i pred ním verejne ohlasoval o mne lži, že „[REDACTED] je hlupák, nevoľte ho“ a vyhrážal sa fyzickým násilím niektorým voličom najmä z radov rómov. Konkrétne o tom hovoril [REDACTED], ktorému sa vyhrážal. (ďalej len „prvá námietka“)

b) Okrem toho, ako člen volebnej komisie v obci [REDACTED], agitoval a podnecoval niektorých voličov aj v priestoroch, kde sa volebný akt uskutočňoval, teda vo volebnej miestnosti tak, že priamo nabádal, aby voliči volili č. 2, teda odporkyňu - jeho manželku. Takto sa konkrétne zachoval voči voličovi [REDACTED], ktorý sa vyklonil poza plentý a opýtal sa pána [REDACTED], „mám dať č. 2 ?“. [REDACTED] ako člen volebnej komisie a manžel odporkyne, odpovedal, „áno, voľ č. 2“. Teda konkrétne [REDACTED] bol takto ovplyvnený, to videl a počul ďalší člen volebnej komisie, pán [REDACTED], no museli to vidieť i počuť tiež ostatní členovia volebnej komisie, keďže [REDACTED] sedel uprostred, medzi

ostatnými členmi volebnej komisie a keď to videl a počul on, tak to museli vidieť i počuť aj ostatní členovia volebnej komisie, dokonca bol ([REDACTED]) napomenutý niektorým z členov volebnej komisie, že čo to robí.» (ďalej len „druhá námietka“)

Vzhľadom na uvedené sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„Zrušuje rozhodnutie volebnej komisie obce [REDACTED] z 15. novembra 2014 o voľbe za starostku obce [REDACTED] [REDACTED] a vyhlasuje za riadne zvoleného starostu obce [REDACTED] vo voľbách konaných dňa 15. novembra 2014 [REDACTED]...“, eventuálne „Voľby starostu obce [REDACTED] konané 15. novembra 2014 vyhlasuje za neplatné“.

Ešte pred predbežným prerokovaním sťažnosti vyzval ústavný súd zvolenú starostku obce [REDACTED], aby sa vyjadrila k sťažnosti. Vo vyjadrení, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 12. decembra 2014, odporkyňa okrem iného uvádza:

«Poukazujem na tú skutočnosť, že sťažovateľ v sťažnosti o tvrdení, že môj manžel mal o ňom vyhlasovať uvedené lži, nepredložil súdu žiaden dôkaz a to z toho dôvodu, že takýto dôkaz neexistuje.

Je treba uviesť, že obec [REDACTED] je malou obcou, kde každý každého pozná a preto každý volič má na všetkých kandidátov kandidujúcich vo voľbách dlho pred samotnými voľbami vytvorený vlastný názor o schopnostiach vykonávať funkciu starostu obce.

Napokon som toho názoru, že pokiaľ by som sa ja alebo môj manžel takto dehonestujúco vyjadrovala o sťažovateľovi v čase pred volebným moratóriom, bol by sťažovateľ nepochybne podal na mňa alebo môjho manžela podnet na prešetrenie podozrenia zo spáchania trestného činu orgánom činným v trestnom konaní...

Ani môj manžel, ani žiaden iný z členov volebnej komisie neagitoval a nepodnecoval žiadneho voliča, aby volil konkrétneho kandidáta na funkciu starostu obce, či poslanca obecného zastupiteľstva.

V miestnosti, v ktorej sa uskutočňovali voľby do orgánov územnej samosprávy obcí počas volebného aktu, ani v priestoroch nachádzajúcich sa v blízkosti volebnej miestnosti, neodznelo žiadne konkrétne meno. Členovia volebnej komisie odpovedali voličom len

na otázky ako označiť kandidátov, či zakrúžkovaním alebo krížikom a na otázky, aký počet kandidátov je treba na hlasovacom lístku označiť.

O skutočnosti, že voľby v obci [REDACTED] prebiehali v súlade so zákonom svedčí zápisnica o priebehu volieb podpísaná všetkými členmi volebnej komisie.

Každý člen volebnej komisie svojím podpisom na zápisnici verifikoval výsledky volieb.

Z uvedeného dôvodu niet pochybností o tom, že voľby v obci [REDACTED] a ich výsledky sú prejavom skutočnej vôle občanov obce [REDACTED].

Šťažovateľ v sťažnosti uvádza, že ovplyvňovanie voliča [REDACTED] mojím manželom, aby [REDACTED] volil č. 2, teda mňa ako kandidátku na funkciu starostky, mal vidieť a počuť člen volebnej komisie pán [REDACTED].

Pán [REDACTED] nemohol vidieť ani počuť uvedené podnecovanie môjho manžela z toho dôvodu, že môj manžel nikoho nepodnecoval.

Uvedenú skutočnosť nemôže sťažovateľovi potvrdiť ani žiadny iný člen volebnej komisie z toho dôvodu, že toto tvrdenie sťažovateľa sa nezakladá na pravde.

Pokiaľ by bol môj manžel alebo iný člen volebnej komisie podnecoval voličov, aby volili konkrétneho kandidáta na funkciu starostu obce alebo poslanca obecného zastupiteľstva, bola by táto skutočnosť uvedená v zápisnici. Zvlášť v tom prípade, ak by bol môj manžel dokonca „napomenutý niektorým z členov volebnej komisie, že čo to robí“ ako nepravdivo tvrdí sťažovateľ...

Šťažovateľ nemôže mať vedomosť o tom, koho volič [REDACTED] označil na volebnom lístku za kandidáta na funkciu starostu obce [REDACTED].

Označeným kandidátom som mohla byť nielen ja, ale aj samotný sťažovateľ, či tretia kandidátka kandidujúca na funkciu starostu obce a to pani [REDACTED].

Skutočnosť koho označil [REDACTED] na volebnom lístku za kandidáta na funkciu starostu sa už nedá hodnoverne zistiť.

To ale nebránilo sťažovateľovi v sťažnosti tvrdiť, že práve voličským hlasom pána [REDACTED] bol sťažovateľ ukrátený na svojom pasívnom volebnom práve.

Z horeuvedených dôvodov mám zato, že výsledky volieb konaných dňa 15. novembra 2014 v obci [REDAKOVANÉ] zapísané v zápisnici o výsledku hlasovania a podpísané všetkými členmi volebnej komisie bez toho, aby voči ním vzniesli námietky, sú správne...»

Dňa 5. decembra 2014 bola ústavnému súdu doručená kompletná volebná dokumentácia týkajúca sa volieb starostu obce uskutočnených 15. novembra 2014, ako aj zoznam členov miestnej volebnej komisie spolu s ich adresami a adresami svedkov.

Ústavný súd sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval a uznesením č. k. PL. ÚS 32/2014-24 z 10. decembra 2014 ju prijal na ďalšie konanie.

II.

Všeobecné východiská pre rozhodovanie volebných sťažností

Podľa čl. 129 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy.

Podľa čl. 30 ods. 1 prvej vety ústavy občania majú právo zúčastňovať sa na správe verejných vecí priamo alebo slobodnou voľbou svojich zástupcov. Cudzinci s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky majú právo voliť a byť volení do orgánov samosprávy obcí a do orgánov samosprávy vyšších územných celkov.

Podľa čl. 30 ods. 3 ústavy volebné právo je všeobecné, rovné a priame a vykonáva sa tajným hlasovaním. Podmienky výkonu volebného práva ustanoví zákon.

Podľa čl. 30 ods. 4 ústavy občania majú za rovnakých podmienok prístup k voleným a iným verejným funkciám.

Podľa § 63 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže

- a) vyhlásiť voľby za neplatné,
- b) zrušiť napadnutý výsledok volieb,
- c) zrušiť rozhodnutie volebnej komisie a vyhlásiť za zvoleného toho, kto bol riadne zvolený,
- d) sťažnosť zamietnuť.

Podľa § 63 ods. 2 zákona o ústavnom súde v prípadoch uvedených v odseku 1 písm. a) až c) ústavný súd rozhoduje nálezom.

Podľa § 15 ods. 4 zákona Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí (ďalej len „volebný zákon“) okrsková volebná komisia

- a) zabezpečuje priebeh hlasovania, najmä dozerá na správne odovzdávanie hlasovacích lístkov a dbá na poriadok vo volebnej miestnosti,
- b) sčíta hlasy a vyhotoví zápisnicu o hlasovaní, ktorú dostane každý člen komisie; prvopis zápisnice bezodkladne predloží miestnej volebnej komisii,
- c) odovzdá volebné dokumenty do úschovy obci.

Podľa § 15 ods. 5 volebného zákona v obci, v ktorej je utvorený iba jeden volebný okrsk, sa okrsková volebná komisia neutvára; jej úlohy plní miestna volebná komisia.

Podľa § 30 ods. 1 volebného zákona volebná kampaň je činnosť politickej strany, nezávislého kandidáta, prípadne ďalších subjektov zameraná na podporu alebo slúžiaca na prospech kandidujúcej politickej strany alebo nezávislého kandidáta vrátane inzercie alebo reklamy prostredníctvom rozhlasového a televízneho vysielania podľa odseku 4, hromadných informačných prostriedkov, 5^{aa}) plagátov alebo iných nosičov informácií.

Podľa § 15 ods. 2 volebného zákona kampaň sa začína 17 dní a končí sa 48 hodín pred začiatkom volieb. Vedenie kampane mimo určeného času je zakázané.

Podľa § 39 ods. 1 volebného zákona okrsková volebná komisia vyhotoví dvojmo zápisnicu o hlasovaní, ktorú podpíšu predseda a ostatní členovia komisie a zapisovateľ. Dôvody odmietnutia podpisu sa poznamenajú.

Podľa § 43 ods. 1 volebného zákona miestna volebná komisia vyhotoví dvojmo zápisnicu o výsledku volieb v obci. Zápisnicu podpíše predseda a ostatní členovia komisie a zapisovateľ komisie. Dôvody odmietnutia podpisu sa poznamenajú.

Podstatou ochrany ústavnosti vo volebných veciach je ochrana základných práv zaručených v čl. 30 ústavy, t. j. predovšetkým aktívneho a pasívneho volebného práva. Ústava garantuje všetkým oprávneným voličom voliť svojich zástupcov do voľbami kreovaných orgánov verejnej moci (aktívne volebné právo), t. j. rozhodovať o personálnom, resp. politickom zložení nimi volených orgánov verejnej moci (čl. 30 ods. 1 ústavy), pričom garantuje tiež všeobecnosť, rovnosť a priamosť volebného práva, ako aj jeho vykonanie tajným hlasovaním (čl. 30 ods. 3 ústavy). Zároveň ústava garantuje predovšetkým prostredníctvom čl. 30 ods. 4 možnosť (právo) občanov, a vo vzťahu k voľbám orgánov územnej samosprávy aj cudzincov s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky (čl. 30 ods. 1 druhá veta ústavy), uchádzať sa o zvolenie do funkcie starostu obce alebo funkcie poslanca obecného zastupiteľstva za rovnakých podmienok [pasívne volebné právo (PL. ÚS 20/2011, m. m. PL. ÚS 18/07)].

Pod zákonnosťou volieb do orgánov územnej samosprávy treba rozumieť uskutočnenie volieb v súlade so všetkými dotknutými volebnými predpismi s právnou silou zákona (m. m. PL. ÚS 34/99 alebo PL. ÚS 82/07), pričom podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu zistená nezákonnosť volieb do orgánov územnej samosprávy musí byť v príčinnej súvislosti s takým následkom porušenia práv dotknutých osôb, ktoré je v konečnom dôsledku porušením volebného práva a jeho princípov (PL. ÚS 20/2011, m. m. PL. ÚS 21/94 alebo PL. ÚS 82/07).

Základným interpretačným pravidlom pre zákony, ktoré bližšie upravujú výkon politických práv, je čl. 31 ústavy, podľa ktorého zákonná úprava všetkých politických práv a slobôd a jej výklad a používanie musia umožňovať a ochraňovať slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti. Citované ustanovenie ústavy má priamu spojitosť so všetkými politickými právami vyjadrenými v ústave a svojou povahou ovplyvňuje formovanie politických síl v demokratickej spoločnosti. Slobodná súťaž politických síl nachádza svoje vyjadrenie predovšetkým vo voľbách a je základným predpokladom a podmienkou fungovania demokratického štátu (m. m. PL. ÚS 19/98, PL. ÚS 82/07).

Právomoc ústavného súdu zrušiť výsledok volieb alebo vyhlásiť voľby za neplatné podľa § 63 ods. 1 zákona o ústavnom súde sa uplatní len vtedy, ak k porušeniu zákona dôjde spôsobom ovplyvňujúcim slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti. Na uplatnenie tohto oprávnenia ústavného súdu sa však vyžaduje hrubé alebo závažné porušenie, prípadne opätovné porušenie zákonov upravujúcich prípravu a priebeh volieb (napr. PL. ÚS 17/94, PL. ÚS 19/94, PL. ÚS 50/99). Inými slovami, každé porušenie volebného zákona nevyvoláva nevyhnutne neplatnosť volieb alebo voľby kandidáta. Ústavný súd každý prípad posudzuje materiálne, prihliada pritom tak na účel a zmysel volebného zákona, ako aj na princípy uznávané demokratickými štátmi. Neplatnosť volieb alebo voľby kandidáta môže spôsobiť len tak závažné porušenie volebného zákona, ktoré už spochybňuje výsledky volieb a ktoré odôvodnene vyvoláva pochybnosť o tom, či voľby a ich výsledky sú prejavom skutočnej vôle voličov.

Vo všeobecnosti platí, že na to, aby ústavný súd vyhovel volebnej sťažnosti, musia byť splnené tri základné predpoklady: a) zistenie protizákonnosti volieb, t. j. porušenie zákonov upravujúcich organizáciu a priebeh volieb, resp. zákonov, ktoré s nimi bezprostredne súvisia, b) príčinná súvislosť medzi zistenou protizákonnosťou volieb a sťažovateľom namietanou neplatnosťou volieb, resp. voľby kandidáta, a c) intenzita protizákonnosti volieb, ktorá už spochybňuje výsledky volieb a ktorá odôvodnene vyvoláva pochybnosť o tom, či voľby a ich výsledky sú (boli) prejavom skutočnej vôle

voličov (m. m. PL. ÚS 73/07). Dôležitým komponentom volebného súdnictva je teda zisťovanie intenzity volebných nedostatkov z hľadiska ich vplyvu na rozhodovanie voličov a najmä na výsledok volieb.

Súčasťou zákonom predpísaných náležitostí volebnej sťažnosti sú aj dôvody, pre ktoré sa voľby napádajú, s označením dôkazov [§ 60 ods. 1 písm. b) zákona o ústavnom súde]. Vo vzťahu k voľbám, ktorých výsledok už bol uverejnený v zmysle príslušných ustanovení volebného zákona (v tomto prípade podľa § 45 volebného zákona), platí prezumpcia ich ústavnosti a zákonnosti, ktorá platí dovtedy, kým ústavný súd o voľbách napadnutých volebnou sťažnosťou v zmysle § 63 ods. 1 zákona o ústavnom súde rozhodne inak ako zamietnutím volebnej sťažnosti. Namietané protiústavné alebo nezákonné konanie musí mať priamy vplyv na dosiahnutý výsledok volieb. Túto skutočnosť musí sťažovateľ nielen namietiť, ale aj doložiť exaktnými dôkazmi. Nestačí samotné označenie dôkazov (PL. ÚS 17/94, PL. ÚS 5/03 a PL. ÚS 35/03). Súčasťou zákonných náležitostí sťažnosti sú totiž aj dôvody, pre ktoré sa voľby napádajú, s označením dôkazov [§ 60 ods. 1 písm. b) zákona o ústavnom súde]. Funkcia ústavného súdu v rámci prieskumu ústavnosti a zákonnosti volieb nemôže byť vykladaná tak extenzívne, že by v konečnom dôsledku jeho činnosť mala nahrádzať, prípadne dopĺňať činnosť na to povolaných volebných či iných orgánov, a to dokonca v tom smere, že iba na základe špekulatívne formulovaných námietok bude ústavný súd podrobne rekonštruovať celý volebný proces (m. m. PL. ÚS 3/2010).

Vychádzajúc z uvedených kritérií a zásad, ústavný súd preskúmal námietky sťažovateľa a na tomto základe následne formuloval svoje závery.

III.

Preskúmanie námietok sťažovateľa

Vzhľadom na tesný volebný výsledok (1 hlas) a charakter námietok sťažovateľa prepočítal ústavný súd hlasovacie lístky odovzdané pre voľby starostu obce XXXXXXXXXX

a zistil, že výsledok prepočítania zodpovedá výsledku uvedenému v zápisnici miestnej volebnej komisie o výsledku volieb starostu v obci.

III.1 K prvej námietke

Sťažovateľ na podporu svojho tvrdenia, že manžel odporkyne [REDAKOVANÉ], ktorý bol členom volebnej komisie, v čase volebného moratória, ale i pred ním verejne ohlasoval o sťažovateľovi lži a vyhrážal sa fyzickým násilím niektorým voličom, navrhol vykonať dôkaz výsluchom [REDAKOVANÉ]. Ústavný súd svedka [REDAKOVANÉ] predvolal na výsluch, svedok sa však bez ospravedlnenia nedostavil napriek tomu, že o termíne výsluchu bol riadne a včas upovedomený. Keďže sťažovateľ pravdivosť svojho tvrdenia nemohol sám preukázať a ani nebol schopný označiť iný hodnoverný dôkaz, ktorým by sa jeho pravdivosť mohla preukázať, ústavný súd posúdil jeho prvú námietku ako neodôvodnenú.

V súvislosti s posudzovaním tejto námietky sťažovateľa ústavný súd zohľadnil aj svoju doterajšiu judikatúru (m. m. PL. ÚS 6/06), v ktorej na jednej strane uvádza, že volebný zákon neustanovuje explicitne zákaz nekalých praktík vo volebnej kampani, ale na druhej strane zároveň zdôrazňuje, že z čl. 30 a čl. 31 ústavy, z § 30 ods. 1 volebného zákona do orgánov samosprávy obcí, nepriamo z § 336a Trestného zákona (trestný čin volebnej korupcie) a z judikatúry ústavného súdu možno odvodiť istý minimálny, minimalistický, štandard férovosti volebnej kampane, ktorého rešpektovanie je žiaduce primerane zohľadňovať pri rozhodovaní o volebných sťažnostiach. Bez potreby prehodnocovať doterajšiu judikatúru ústavný súd zdôrazňuje, že nie každá neférovosť pri vedení volebnej kampane a nie každé porušenie volebného moratória musí vyvolať právne dôsledky (PL. ÚS 64/2014). Ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre pri posudzovaní námietok sťažovateľov smerujúcich proti porušovaniu pravidiel volebnej kampane už viackrát zdôraznil, že nemožno podceňovať voliča. Len intenzívnejší tlak na voliča prostredníctvom neférových praktík by totiž podľa názoru ústavného súdu mohol

byť spôsobilý ovplyvniť tvorbu jeho slobodnej vôle a zakladať tak volebnú vadu, ktorej dôsledkom by mohlo byť aj zrušenie výsledku volieb (m. m. PL. ÚS 78/2011).

III.2. K druhej námietke

Ústavný súd z hľadiska možného porušenia ústavnosti a zákonnosti volieb starostu považoval za kľúčovú námietku sťažovateľa, že člen volebnej komisie [REDAKOVANÉ] „*agitoval a podnecoval niektorých voličov aj v priestoroch, kde sa volebný akt uskutočňoval, teda vo volebnej miestnosti tak, že priamo nabádal, aby voliči volili č. 2, teda odporkyňu - jeho manželku. Takto sa konkrétne zachoval voči voličovi [REDAKOVANÉ]..*“. Sťažovateľ v tejto súvislosti navrhol, aby ústavný súd vykonal dokazovanie výsluchom členov miestnej volebnej komisie vrátane jej predsedníčky a výsluchom [REDAKOVANÉ].

Vychádzajúc z obsahu volebnej sťažnosti a návrhu sťažovateľa, ústavný súd uskutočnil 26. januára 2015 výsluch svedkov:

[REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], predsedníčky volebnej komisie, a členov volebnej komisie [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ].

Svedok [REDAKOVANÉ] pri výsluchu uviedol, že volieb do orgánov samosprávy obce sa zúčastnil, avšak poprel tvrdenia sťažovateľa, že by mal byť kýmkoľvek ovplyvňovaný či už vo volebnej miestnosti, alebo mimo nej.

[REDAKOVANÉ] vypovedal, že je manželom novozvolenej starostky obce [REDAKOVANÉ] (odporkyne), bol členom volebnej komisie, priebeh volieb hodnotí ako bezproblémový. Predvolebnej kampane odporkyne sa nezúčastnil, námietky sťažovateľa hodnotí ako „*výmysel*“. Vo volebnej miestnosti komunikoval s voličmi, len ak sa dopytovali, akým spôsobom majú označiť preferovaného kandidáta, tak to bolo i v prípade pána [REDAKOVANÉ].

Z výpovede [REDAKOVANÉ] vyplynulo, že ako členka volebnej komisie k priebehu volieb nemala námietky, preto zápisnicu podpísala bez výhrad. S voličmi

komunikovala, len čo sa týka spôsobu označenia preferovaného kandidáta. Nepamätá si, že by bola prítomná vo volebnej miestnosti, keď sa dostavil volič pán [REDACTED], pričom vyslovila domnienku, že vtedy mohla byť s prenosnou volebnou schránkou mimo volebnej miestnosti.

Z výpovede [REDACTED] najmä vyplynulo, že ako členka miestnej volebnej komisie bola prítomná vo volebnej miestnosti, keď sa k voľbám dostavil [REDACTED]. Uviedla, že pán [REDACTED] sa pýtal, koľko (aký počet) má zakrúžkovať, komisia sa ho dopytovala, či myslí voľbu starostu alebo poslancov, na čo pán [REDACTED] odpovedal: „*starostu už mám dvojku*“ a povedal, že iba potrebuje vedieť, koľko kandidátov na poslancov má zakrúžkovať. Svedkyňa vypovedala, že s pánom [REDACTED] komunikoval z členov volebnej komisie pán [REDACTED] poprela však, že by ho nejakým spôsobom ovplyvňoval, odpovedal mu len, že má označiť piatich kandidátov na poslancov.

Svedok [REDACTED], ktorý bol taktiež členom miestnej volebnej komisie, vypovedal, že bol prítomný vo volebnej miestnosti, keď sa k voľbám dostavil [REDACTED]. Po tom, čo si pán [REDACTED] prevzal hlasovacie lístky a odobral sa na miesto vyhradené na ich úpravu, ho pán [REDACTED] upozornil: „*dúfam, že vieš, že máš krúžkovať.*“ Pán [REDACTED] odpovedal, že vie, „*potom klasicky trošku mlčal a vystrčil hlavu a povedal, že dvojku*“. Svedok vypovedal, že skutočnosť, že volič povedal nahlas, čo krúžkoval, bral tak, že „*to je vlastne jeho vec, že to povedal nahlas, koho krúžkoval*“, ako člen volebnej komisie k tomu nemal námietky.

Z výpovede [REDACTED], predsedníčky miestnej volebnej komisie, vyplynulo, že nemá vedomosť o žiadnej udalosti, ktorá by spochybnila zákonnosť či ústavnosť volieb. Vo volebnej miestnosti členovia volebnej komisie voličom podávali len vysvetlenia v súvislosti s predpísanou formou označenia preferovaného kandidáta, resp. im odpovedali na otázky týkajúce sa priezviska kandidátov na poslancov a počtu kandidátov na poslancov, ktorým môžu dať svoj hlas. Nepamätá si, kedy sa dostavil volič [REDACTED]. Uviedla, že všetci členovia volebnej komisie podpísali zápisnicu bez výhrad, nikto nič nenamietal.

Nikoho z členov volebnej komisie neupozorňovala na nevhodné správanie, nebol na to dôvod.

Po skončení výsluchov prítomní účastníci konania ani ich právni zástupcovia nenavrhlí ústavnému súdu vykonať ďalšie dokazovanie.

Dňa 6. februára 2015 bolo ústavnému súdu e-mailom doručené podanie sťažovateľa, v ktorom vyslovil svoj názor, že „*bolo preukázané ovplyvňovanie voliča - konkrétne [REDAKČIA], ktorý síce poprel aby bol niečo na pokyn iného konal, ale inými svedkami bolo preukázané, že sa vo volebnej miestnosti hovorilo nahlas o voľbe kandidáta č. 2 na starostu, práve týmto svedkom ([REDAKČIA]), bez okolkov a nahlas (svedkovia [REDAKČIA] a [REDAKČIA])*“. V ďalšom podaní doručenom e-mailom ústavnému súdu 9. februára 2015 sťažovateľ okrem iného uviedol, že „*Z výsluchov svedkov vykonanom na Ústavnom súde SR dňa 26. januára 2015 okrem iného vyplynulo, že členovia volebnej komisie priamo vo volebnej miestnosti poučali voličov, ako majú hlasovať.*

Mám zato, že tento postup členov volebnej komisie je v rozpore s ustanovením § 29 ods. 1 zák. č. 346/1990 Zb., o voľbách do orgánov samosprávy obcí, v znení neskorších predpisov...

Okrem toho v postupe členov volebnej komisie je treba vidieť aj porušenie ustanovenia § 31 ods. 1,2 citovaného zákona...

Napokon došlo aj k porušeniu ust. § 32 zákona...“.

Ústavný súd, sumarizujúc poznatky získané z výsluchu svedkov, konštatuje, že svedok [REDAKČIA] poprel, že by bol kýmkoľvek nabádaný, koho má voliť. Z výpovedí členov miestnej volebnej komisie vrátane jej predsedníčky vyplýva, že volebná komisia podávala voličom na požiadanie len vysvetlenia v súvislosti s predpísanou formou označenia preferovaného kandidáta (či majú číslo kandidáta krúžkovať alebo označiť krížikom), resp. im odpovedala na otázky týkajúce sa priezviska kandidátov na poslancov a počtu kandidátov na poslancov, ktorým môžu dať svoj hlas. Z výpovedí svedkov [REDAKČIA] a [REDAKČIA] (členovia volebnej komisie) ústavný súd zistil, že [REDAKČIA] sa

vo volebnej miestnosti vyslovil, že volil kandidáta na starostu s číslom dva, avšak sa nepreukázalo, že bol pri svojej voľbe ovplyvňovaný členmi volebnej komisie alebo niekým iným, a taktiež sa z výpovedí svedkov nepodarilo preukázať ani tvrdenie sťažovateľa, že [REDACTED] agitoval a podnecoval niektorých ďalších voličov vo volebnej miestnosti.

Z vyžiadanej zápisnice miestnej volebnej komisie o výsledku volieb starostu obce ústavný súd zistil, že zápisnicu podpísala predsedníčka volebnej komisie, ako i všetci jej členovia bez výhrad.

Ústavný súd, vychádzajúc z už uvedeného, konštatuje, že podľa jeho zistení pri zabezpečovaní priebehu volieb starostu obce [REDACTED] nedošlo k porušeniu volebného zákona, keďže sa výsluchom svedkov nepotvrdila sťažovateľova námietka, že [REDACTED] ako člen volebnej komisie „*agitoval a podnecoval niektorých voličov aj v priestoroch, kde sa volebný akt uskutočňoval, teda vo volebnej miestnosti tak, že priamo nabádal, aby voliči volili č. 2, teda odporkyňu - jeho manželku*“. Ústavný súd preto aj druhú námietku sťažovateľa považuje za neodôvodnenú.

IV.

Záver

Z už uvedeného vyplýva, že sťažovateľ neunesol dôkazné bremeno, keďže obe jeho námietky ústavný súd vyhodnotil ako neodôvodnené. Výsledok volieb starostu obce Komárany preto podľa názoru ústavného súdu zodpovedá väčšinovej vôli oprávnených voličov prejavenej vo voľbách, čo v konečnom dôsledku neumožňuje, aby ústavný súd vyhovel návrhu sťažovateľa a vyhlásil voľby starostu za neplatné. Ústavný súd preto podľa § 63 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľa zamietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. februára 2015

